

Asia: VN/28311/2020

Arviomuistio rikosvahinkolaista

1. Yleiset huomiot rikosvahinkolaista

1.1. Onko rikoksen uhrin ja surmansa saaneen henkilön läheisten korvaussuoja rikosvahinkolain perusteella nykyisellään riittävä?

Ei, rikosvahinkolakia tulee muuttaa.

Tarkemmat perustelut ja muutosehdotukset

Korvaus ja sen suuruus on epäillyn/tekijän/tuomitun tuloista ja varallisuudesta riippuvainen, mikä sotii yhdenvertaisuuslakia, perustuslakia ja ihmisoikeuksia vastaan. Myös se, että korvaus ei aina vastaa vahingonkorvausta on epäoikeudenmukaista. Pahoinpitelyn aiheuttamasta henkisestä kärsimyksestä tulisi myös säätää korvaus.

2. Rikosvahinkokorvausten enimmäismäärät

2.1. Miten arvioitte arviomuistiossa esiintuotuja rikosvahinkolain perusteella maksettavien korvauskattojen tasokorotuksia?

A) Tasokorotukset ovat kannatettavia sekä aineettomista vahingoista että henkilövahingosta ja kärsimyksestä maksettavasta yhteiskorvauksesta.

Tarkemmat perustelut ja muutosehdotukset

Indeksikorjaus ei vastaa muutoksia, joita koituu sairaanhoidosta, terapiasta ja anisonmenetyksestä, joten tasokorotus olisi tehtävä enemmän näiden mukaisesti.

3. Valtiokonttorin maksusitoumus

3.1. Kannatatteko Valtiokonttorin etukäteistä maksusitoumusta rikoksen uhrin ja henkirikoksen uhrin läheisen sairaanhoitokuluina korvattavista terapiakuluista?

Ei

Tarkemmat perustelut ja muutosehdotukset

Rikos ei per se merkitse/osoita terapian tarvetta. Terapiakulut tulisi todentaa ennen etukäteistä maksusitoumusta ja tämä voi olla merkittävä kustannustekijä. Mikäli henkilö ei tarvitse, mutta menee terapiaan kun tarjottiin, on se useinmiten turhaa. Mikäli henkilö ei mene, mutta tarvitsee tai ei, on etukainen maksusitoumus turha ja vapaaehtoisuus voi kärsiä jatkossa, mikäli tarve tulee.

4. Rikosvahinkolain perusteella suoritettava kärsimyskorvaus

4.1. Tulisiko ja miltä osin rikoksen uhrin oikeutta kärsimyskorvaukseen rikosvahinkolain nojalla laajentaa?

Kyllä

Tarkemmat perustelut ja muutosehdotukset

Kärsimyskorvauksella ei enään korvata muita kustannuksia, joten olisi helppoa laatia jokin peruste kärsimyksille esim. diagnoosin (ja mahdollisesti joissain tapauksissa lääkärintodistuksen) ja seurausetiikan mukaisesti. Vaihtoehtona on vahingonkorvauslain kuutos, että sieltä ei myöskään makseta kärsimyskorvauksia (mitä pitäisimme haitallisena, ellei korvauksia jotenkin korvattaisi ja korjattaisi muulla tavoin).

4.2. Kannatatteko surmansa saaneen henkilön läheisen oikeutta kärsimyskorvaukseen rikosvahinkolain nojalla?

Kyllä

Tarkemmat perustelut ja muutosehdotukset

Mikäli se noudattaisi myös vahingonkorvauslain henkeä korvausmääristä (vaikka peruste ei olisikaan mahdollisesti kärsimyskorvaus). On hyvin todennäköistä, että yhteiskunnalle koituu vähemmän vahinkoa, mikäli korvaus suoritettaisiin. Tämä olisi hyvä tutkia.

4.3. Mikä olisi rikosvahinkolain nojalla surmansa saaneen henkilön läheiselle suoritettavan kohtuullisena pidettävän kärsimyskorvauksen enimmäismäärä?

Sen tulisi olla suhteessa surmansa saaneen asemaan läheisille (esim. hänen tarjoamansa henkisen/sosiaalisen/taloudellisen turvan mukaan) kokonaisarviona ja 4 000-8 000€/henkilö olisi minimi ja syrjintärikoksen, tieto- ja viestintärikoksen uhrit (ainakin suuressa määrin) olisivat myös korvauksen piirissä.

5. Korvausten yhteismäärästä tehtävä perusvähennys

5.1. Tulisiko rikosvahinkolain 20 §:n mukainen perusvähennys kumota?

Kyllä

Tarkemmat perustelut ja muutosehdotukset

Sen kohdistuminen myös aineettomiin vahingonkorvausten saaneisiin on epäoikeudenmukaista, joten poisto on helpoin (ja ilmeisesti myös kustannuksiltaan halvin ratkaisu).

5.2. Tulisiko Valtiokonttorin maksamalle korvaukselle asettaa jokin alaraja, mikä?

Ei

Tarkemmat perustelut ja muutosehdotukset

Se voisi olla kuten verotuksessa käytetty käytänne, korvaus tulee laskennallisesti määritetyksi, mutta maksettaisiin vain sen maksamien ja käsittelyn kustannuksista ylittävältä osin siten, että sen alittavia ei maksettaisi).

6. Valtiokonttorin tiedonsaantioikeudet

6.1. Kannatatteko Valtiokonttorin tiedonsaantioikeuksien laajentamista?

Kyllä

Tarkemmat perustelut ja muutosehdotukset

Oikeudet tähtäävät jo nyt laajaan tiedonsaantiin, joten sen tulisi tällöin olla kokonaisvaltainen, jotta se olisi yhdenvertainen.

7. Muut huomiot

7.1. Muut huomiot arviomuistiosta ja rikosvahinkolaista

Jakelu olisi voinut olla laajempikin (sisältäen esim. ihmisoikeusjärjestöjä).

Arvomuistiosta tuli johdatteleva, kun pelkkien tilastotietojen ja lain siällön lisäksi siihen oli lisätty kommentteja.

Koskinen Mika
Suomen Sovittelufoorumi ry